

Orientacja zawodowa i doradztwo w aspekcie prawnym

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz. U. Nr 76, 1996, poz. 329 z późniejszymi zmianami) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia” (art.1, pkt.14).²

Ponadto ramowe statuty szkół ponadpodstawowych nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia, a także organizację współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom (Dz. U., 2001, Nr 61, poz. 624 oraz Dz. U., 2002, Nr 10, poz. 96).”³

Aktualnym przepisem określającym zadania pedagoga szkolnego jest Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114), w którym znajduje się następujące zadanie pedagoga szkolnego „planowanie i koordynowanie zadań realizowanych przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez ucznia kierunku kształcenia i zawodu, w przypadku, gdy w szkole nie jest zatrudniony doradca zawodowy” (§ 15, pkt 3).

Teoretyczne rozważania na temat roli wczesnej informacji zawodowej w gimnazjum

W obecnych czasach poradnictwo zawodowe na poziomie gimnazjalnym staje się powoli podstawową funkcją szkoły. Absolwent podejmuje bardzo ważną decyzję życiową o wyborze szkoły. Podjęcie mądrej, trafnej, a przede wszystkim przemyślanej decyzji o dalszej drodze kształcenia należy do trudnych w wieku 16 lat.

Wymagający rynek pracy oraz wysokie bezrobocie narzuca rozpoczęcie edukacji prozawodowej już od szkoły gimnazjalnej. Pomocne mogą być zajęcia z młodzieżą kształtujące umiejętności radzenia sobie w życiu, planowania kariery zawodowej oraz rozwijające umiejętności i zainteresowania.

W systemie edukacji działalność szkół różnych typów w zakresie orientacji zawodowej podzielona jest na etapy, w zależności od wieku:

Etap I – wstępna orientacja zawodowa, SP I-III,

Etap II – obserwacyjny, SP IV-VI,

Etap II I – orientacji zawodowej I stopnia - obejmuje klasy I-II gimnazjum.

¹ Magdalena Odjas, pedagog szkolny w Gimnazjum Nr 2 w Bielawie.

² Alicja Rogozińska, *Szkolny doradca zawodowy*, KOWEŻiU, Warszawa 2003.

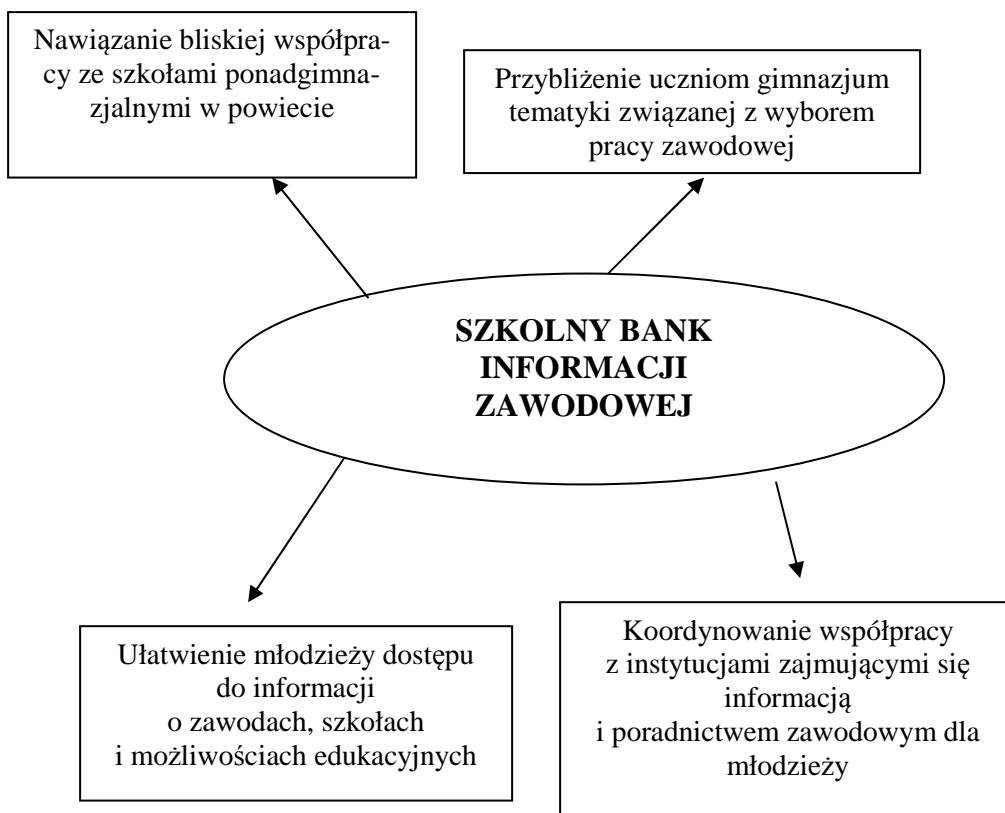
³ Tamże, s. 6.

W ramach przedmiotu *Wiedza o Społeczeństwie* wyodrębniono moduł *Wychowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym*, w którym jednym z celów edukacji jest wstępne przygotowanie uczniów do aktywności zawodowej i odnalezienie się na rynku pracy.

Etap IV – decyzyjny I stopnia – obejmuje klasę III gimnazjum.

Etap ten kończy się egzaminem, który jest składową decydującą o przyjęciu do szkoły ponadgimnazjalnej. Na tym etapie wsparcia uczniom niezdecydowanym powinna udzielać wykwalifikowana – pod względem przygotowania w zakresie doradztwa – kadra.

CELE SZKOLNEGO BANKU INFORMACJI ZAWODOWEJ

PARTNERZY W PROJEKCIE:

1. Grono pedagogiczne szkoły.
2. Rodzice uczniów.
3. Klub Pracy.
4. Urząd Pracy.
5. Młodzieżowe Centrum Kariery.
6. Wojewódzki System Informacji Zawodowej.
7. Doradcy zawodowi z powiatu.
8. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna.
9. Mobilne Centrum Informacji.
10. Szkolne Ośrodki Kariery z powiatu.

NAKŁAD FINANSOWY

Według mnie tworzenie Szkolnego Banku Informacji Zawodowej jest propozycją dla szkół nie mogących zatrudnić doradcy zawodowego ani powołać SZOK-u. Ponieważ SZBIZ nie jest kosztowny, stanowi dostępne narzędzie wsparcia dla uczniów i rodziców.

Poniższy projekt został wyceniony na 500 złotych (artykuły papiernicze i akcesoria do drukarek). Dzięki korzystaniu z bazy pedagoga i psychologa szkolnego nie ponosi się większych kosztów.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

1. Portale internetowe:
  - www.pracuj.pl
  - www.praca.pl
  - www.ohp.pl
  - www.ohpdlaszkoły.pl
  - www.koweziu.edu.pl
  - www.nregkowez.edu.pl
  - www.cmpp.edu.pl
  - www.telepraca.pl/sdiz
  - www.codn.edu.pl
  - www.edussek.pl
2. Prasa codzienna z ogłoszeniami, omówieniem rynku pracy, dodatki o pracy, szkołach.
3. Zbiory audiowizualne, dostępne na darmowych portalach do ściągnięcia.
4. Literatura psychologiczna dostępna w bibliotece.

BIBLIOGRAFIA:

Edukacja zawodoznawcza i edukacja projakościowa w szkole, pod red. A. Krajny, L. Ryka, K. Sujak-Lesz, Wrocław 2005.

Alicja Rogozińska, *Szkolny doradca zawodowy*, KOWEZiU, Warszawa 2003.

Portale internetowe:

- www.ohp.pl
- www.ohpdlaszkoły.pl

Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Z 2003 r. nr 11 poz. 114).

PLAN PRACY SZKOLNEGO BANKU INFORMACJI ZAWODOWEJ

MIESIĄC REALIZACJI	CEL	ZADANIE/ DZIAŁANIE	ODPOWIEDZIALNY
PAŹDZIERNIK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poinformowanie społeczności szkolnej o działalności SZKOLNEGO BANKU INFORMACJI ZAWODOWEJ. 2. Przekazanie uczniom szkoły informacji o celach i sposobie funkcjonowania SZBIZ. 3. Utworzenie sieci partnerów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcja promocyjna: <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie ulotek dla uczniów i rodziców, - zredagowanie gazetki informacyjnej. 2. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych „Co to znaczy SZBIZ?” (klasy III i II) 3. Nawiązanie współpracy: <ul style="list-style-type: none"> - Młodzieżowe Centrum Kariery w Dzierżoniowie, - Klub Pracy przy Urzędzie Pracy w Bielawie, - Wojewódzki System Informacji Zawodowej, - Szkolni Doradcy Zawodowi w powiecie dzierżoniowskim, - Urząd Pracy w Bielawie, - Szkolne Ośrodki Kariery w gminie, - Mobilne Centrum Informacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagog szkolny. 2. Pedagog szkolny oraz wychowawcy klas. 3. Pedagog szkolny.

LISTOPAD	<p>1. Zbieranie i aktualizacja informacji o zawodach, możliwościach kształcenia oraz doskonalenia kwalifikacji zawodowych.</p> <p>2. Zbieranie i upowszechnianie informacji o rynku pracy w wymiarze lokalnym, krajowym i europejskim.</p> <p>3. Poszerzenie bibliografii i filmoteki z zakresy orientacji zawodowej.</p>	<p>1. Projekt uczniowski „Teczki zawodów”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praca własna pedagoga szkolnego. - Skorzystanie z materiałów dostępnych na portalu OHP DLA SZKOŁY. <p>2. Projekt edukacyjny dla klas III „Rynek pracy wczoraj, dziś, jutro”.</p> <p>3. Zakupienie filmów i materiałów edukacyjnych z zakresu orientacji zawodowej.</p>	<p>1. Pedagog szkolny oraz wychowawcy klas.</p> <p>2. Nauczyciel od WOS-u oraz opiekun Koła Europejskiego.</p> <p>3. Dyrektor szkoły, Rada Rodziców, Pedagog szkolny.</p>
GRUDZIEN	<p>1. Napisanie mini biznes planu.</p> <p>2. Możliwość zarobkowania młodzieży poprzez mini akcje zarobkowe.</p>	<p>1. Ogłoszenie konkursu na projekt akcji zarobkowej w okresie świątecznym.</p> <p>2. Uruchomienie szkolnego „Urzędu prac świątecznych”. Zgłaszanie przez rodziców zapotrzebowania na wykonanie drobnych prac usługowych.</p>	<p>1. Opiekun Samorządu Uczniowskiego oraz zarząd SU.</p> <p>2. Rodzice, pedagog szkolny.</p>
STYCZEŃ	<p>1. Realizacja celu z grudnia.</p> <p>2. Poznanie siebie, samodiagnoza preferencji i zainteresowań.</p>	<p>1. Dalszy ciąg tworzenia teczek zawodowych.</p> <p>2. Zajęcia warsztatowe z bloku: „Własne zainteresowania” (klasy III i II)</p>	<p>1. Wychowawcy klas i pedagog szkolny.</p> <p>2. Psycholog szkolny.</p>
LUTY	<p>1. Kształtowanie umiejętności określania swoich mocnych i słabych stron.</p> <p>2. Poznanie oferty MCI.</p> <p>3. Wzmocnienie poczucia własnej wartości przez wyłonienie pozytywnych cech osobowości.</p>	<p>1. Zajęcia warsztatowe „Uświadomienie własnych uzdolnień” (klasa III).</p> <p>2. Zajęcia warsztatowe „Cechy osobowości , ich znaczenie w wyborze zawodu”.</p>	<p>1. Psycholog szkolny.</p> <p>2. Pedagog szkolny, pracownicy MCI.</p>

MARZEC	<p>1. Konfrontacja własnych możliwości z wymaganiami szkół ponadgimnazjalnych.</p> <p>2. Zapoznanie się z wymaganiami psychofizycznymi i przeciwwskazaniami zdrowotnymi w konkretnych zawodach.</p>	<p>1. Poznanie ofert szkół ponadgimnazjalnych- prezentacja szkół z powiatu.</p> <p>2. Zajęcia dla uczniów i rodziców klas III „ Stan fizyczny i zdrowotny, a wybór zawodu”.</p>	<p>1. Pedagog szkolny.</p> <p>2. Doradca zawodu z PPP.</p>
KWIECIEŃ	<p>1.Zapoznanie uczniów z ofertą rekrutacji szkół ponadgimnazjalnych.</p> <p>2. Obchody Ogólnopolskiego Dnia Przedsiębiorczości.</p>	<p>1. Prezentacja edukacyjna szkół ponadgimnazjalnych z powiatu.</p> <p>2 Jarmark różności- wszystkie klasy. Konkurs na najlepsze stoisko.</p>	<p>1.Pedagodzy szkół ponadgimnazjalnych oraz partnerzy z zakresu orientacji zawodowej.</p> <p>2. Wychowawcy, nauczyciel sztuki,</p>
MAJ	<p>1. Wspomaganie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.</p> <p>2. Zapoznanie uczniów z miejscem, gdzie można uzyskać pomoc w trakcie poszukiwania pracy</p>	<p>1. Indywidualne spotkania z doradcą zawodu z PPP i psychologiem szkolnym.</p> <p>2. Wizyta uczniów w Klubie Pracy- analiza lokalnego rynku pracy.</p>	<p>1. Doradca zawodu PPP, psycholog szkolny.</p> <p>2. Pedagog szkolny, pracownik Klubu Pracy.</p>